

SOCIETAT CATALANA DE COMUNICACIÓ: ALGUNS MOTIUS DE LA SEVA CREACIÓ

Miquel de Moragas i Spa

D'una manera intuïtiva, i quan encara estàvem desconnectats o aïllats de les experiències internacionals en matèria de recerca i polítiques de comunicació, diversos professionals catalans relacionats amb el periodisme o amb l'Escola de Periodisme anàrem entenent que el treball d'estudi sobre els mitjans de comunicació tenia alguna responsabilitat respecte del desenvolupament de les llibertats informatives i, indirectament, respecte de la recuperació i la consolidació de la democràcia i de la identitat nacional catalana.

Enteníem que la normalització del sistema comunicatiu a Catalunya depenia de diversos factors polítics, econòmics, de la dinàmica que impulsés la societat civil catalana. Però també enteníem que la recerca teòrica tenia una responsabilitat i un paper ben destacats en aquesta normalització. Amb la recuperació de la iniciativa política, ja no n'hi havia prou amb la voluntat d'assolir objectius, calia definir-ne les etapes i els camins més apropiats.

D'altra banda, tot aquest procés de transició democràtica i autonòmica s'acomplia en un moment especialment agitat en l'univers dels mitjans de comunicació a tot Europa. Els anys seixanta-vuitanta podran ser recordats com uns dels anys de la història de la humanitat que han hagut de veure més canvis en els seus sistemes de comunicació.

Catalunya, a diferència dels Estats-nació europeus, estava obligada a afrontar aquestes transformacions sense disposar d'un control polític eficaç. És cert que moltes competències comunicatives abans en mans dels Estats-nació passaven ara al control de les grans multinacionals, però també és cert que moltes competències

quedaven encara reservades al sector polític. Catalunya podia quedar fora dels dos principals eixos de decisió en matèria de comunicacions: el capital transnacional i l'Estat.

Aquestes condicions aconsellaven clarament la creació de plataformes comunes, nacionals, per a la tasca intel·lectual i acadèmica; llocs de trobada d'especialistes i aproximacions ideològiques diferents.

El Congrés de Periodistes Catalans havia proposat la creació d'un Institut Català de la Informació, al qual s'haurien d'encomanar diverses funcions, com ara la gestió de serveis d'informació, la distribució d'ajuts als mitjans de comunicació en català, tasques de promoció, així com la documentació estadística i la recerca en comunicació.

Amb el temps totes aquestes funcions han estat assumides per diverses institucions: el Col·legi de Periodistes i unes altres associacions professionals, departaments universitaris, especialment la Facultat de Ciències de la Informació, el Centre d'Investigació de la Comunicació i unes altres instàncies de la Generalitat de Catalunya.

La Societat Catalana de Comunicació va néixer per acomplir una d'aquestes diferents funcions, la que és pròpia d'una institució acadèmica: posar en comú els coneixements entre especialistes que tenen la seva dedicació professional a distintes empreses i institucions.

Amb la creació de la Societat Catalana de Comunicació volíem facilitar el contacte entre estudiosos catalans que treballen a les diferents facultats de les universitats catalanes, però també volíem establir un pont de contacte entre aquests universitaris i un gran nombre de professionals de la informació que han fet i fan importants tasques de recerca i de divulgació.

Per manca de recursos adequats, la recerca sobre comunicació a Catalunya no havia pogut ser una tasca especialitzada i professionalitzada. Il·lustres professionals han estat també experts en cinema, en vídeo, en premsa, en ràdio, en televisió i en publicitat.

La necessitat d'establir lligams i contactes entre aquests experts i els nous professors universitaris va ser, sens dubte, un dels motius bàsics que ens van portar a la creació de la nostra Societat.

L'Institut d'Estudis Catalans i la seva Secció de Filosofia i Ciències Socials ens oferien el marc adequat per a la realització del nostre projecte. L'Institut acollia els *comunicòlegs* demostrant el seu interès pels nous problemes de la societat catalana i els *comunicòlegs* trobàvem en l'Institut no solament un marc i un estatge històrics, sinó el millor testimoniatge d'independència, rigor acadèmic i fidelitat a Catalunya que podíem trobar com a estimul dels nostres objectius.